

Foto: Lars Heilmann

Biologen Ditte Marie Mikkelsen fra Grønlands Naturinstitut tager prøver i Kobbefjord ved Nuuk.

Sydlig overvågning

Aktiviteterne ved Nuuk Basic er i gang, og de første data tikker allerede nu ind.

Igennem godt og vel et årti er der på Forskningsstation Zackenberg i Grønlands Nationalpark i Nordøstgrønland blevet indsamlet detaljeret viden om højarktiske økosystemer. Nu får stationen en sydgrønlandsk pendant, der skal tage pulsen på det lavarktiske miljø. Stedet er den sydvestgrønlandske Kobbefjord kun cirka tyve kilometer fra Nuuk, og overvågningsprogrammet får - helt i tråd med det nordlige søsterprogram Zackenberg Basic - navnet Nuuk Basic.

- Formålet med Nuuk Basic er at skaffe mere solid viden om de lavarktiske økosystemer og deres reaktioner på klima og vejr. Der er jo stor forskel på højarktiske og lavarktiske økosystemer. Eksempelvis er der mere nedbør i Nuuk, og her er mere frodigt end i det meget tørre Zackenberg. Der er også den forskel, at økosystemerne omkring Nuuk er påvirket af menneskelig aktivitet såsom fangst og fiskeri, fortæller Morten Rasch, der er leder af Forskningsstation Zackenberg og koordinator af aktiviteterne ved Kobbefjord.

Naturens dominoeffekt

Overvågningsprogrammer som Zackenberg og Nuuk Basic er vigtige, fordi de måler en lang række forhold over en længere årrække. Det kan være tidspunktet for snesmeltning, planternes blomstring, udklækning af æg eller udvalgte dyrs ynglevaner. Observationerne kan sammenholdes med eksempelvis temperatur, nedbørsmængder og øvrige meteorologiske forhold.

- Vækstsæsonens længde afhænger i høj grad af temperatur og sneafsmeltning. Disse forhold påvirker nemlig vegetationen, som har betydning for planteædernes trivsel, der igen betyder noget for rovdirene. I sidste ende vil denne kaskade af effekter føre til en ny balance i økosystemet, som i sig selv kan komme til at påvirke klimaet, siger Morten Rasch.

At selv marginale begivenheder kan få stor betydning, er der adskillige eksempler på. For nogle år tilbage døde en stor del af rensdyrene på Svalbard som følge af en enkelt tøperiode af meget kort varighed. Sne blev til vand, og da det begyndte at fryse igen, lagde der sig et islag over Jorden og forhindrede rensdyrene i at nå føden.

Mens Zackenberg spreder sig over et område på 520 km², er feltområdet ved Nuuk blot 25 km². Dette er en fordel for forskerne, fordi udstyret hermed er samlet på et mere begrænset område. Samtidig er beliggenheden nær Nuuk et plus. Forskerne kan bo på Grønlands Naturinstitut og tage ud og hjem hver dag.

- Foreløbig har vores motorbåd *Aage V. Jensen II* fungeret som en slags HT-bus, der med en hastighed på cirka 40 knob har bragt forskerne frem og tilbage, siger Morten Rasch.

Data tikker ind

I 2007 blev det meste af det videnskabelige udstyr sat op i Kobbefjord. Der er nu etableret både en klimastation og en hydrometrisk station, og der er opsat udstyr til måling af kulstofbalance, sne-dække og vegetation.

- Omkring kulstofbalancen er det især udveksling af metan og kultveilte med atmosfæren, der er interessant at følge. Især er der fokus på, om de arktiske økosystemer vil optage eller frigive drivhusgasser. Bliver der frigivet eller optaget drivhusgasser, vil økosystemerne kunne komme til at påvirke den fremtidige temperaturudvikling ikke blot i Arktis, men i hele Verden, pointerer Morten Rasch.

Dataregistreringen kører allerede nu på højtryk. Foreløbig har forskerne overnattet i store telte, når de har aflagt besøg i feltområdet, men til maj i år vil byggeriet af et mindre hus med overnatningsmuligheder til fire personer, badeværelse, garage og primitive laboratoriepladser tage fart.

Jane Benarroch

Kontakt: Morten Rasch, DPC, mr@fi.dk